

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nov.); izven Trsta pa po 8 st. Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas!

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici *Molin piccolo* št. 7, II. nadstr. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Torre Bianca 12.

Italijani in Nemci.

Ko smo pred par dnevi zabeležili vest, da so pogajanja med nemško večino in italijansko manjšino v deželni zboru tirolskem vspela in toliko, da je za hip zagotovljeno funkcioniranje deželnega parlamenta tirolskega in da je za sedaj izgnan »strahe« obstrukcije, smo bili izjavili hitro s posebnim povdankom, da gre tu le za premirje, o čemer pa je brez pomena za razmerje med obema plemenoma, da-li bo to premirje trajalo par dni več ali par dni manj. Povdajali smo svoje uverjenje, da na trajnega definitivnega miru med njimi ne more priti. In povedali smo tudi razlog, na katerega opiramo svoje mnenje. Nasprotstvo med Nemci in Italijani v Tirolu je le efekt borbe med dvema idejama, difference med njimi so načelne in pravi. Velike ideje so to, s toliko etično silo, da v sedanji moderni dobi ustvarjajo in preobrazujejo države in določajo razmerje med narodi, ki ločujejo poti Nemcev in Italijanov. Vzrok, da smo do sedaj v političnem življenju Avstrije videli skoro vedno skupno nastopati Nemce in Italijane, ni bil nikdar v načelnem soglasju, ampak edino le v tistem taktičnem računjanju, ki hoče izrabljati drugega za — svoje namene! Njih, Italijane in Nemce, je silila v eno bojno vrsto vsikdar le negacija, nekaj, kar obojni nočejo in kar obojni sovražijo. Sovražstvo do Slovanov je edina vez, ki dela, da so v naši Avstriji Italijani in Nemci sobojevalniki. Sobojevalstvo pa, narekovano edino le od sovražstva, ni nikdar pozitivno. Veliki prijatelji so si Nemci in Italijani v političnem življenju Avstrije in njihovo obojestransko novinstvo je v razmerju kooperacije. Eden drugemu gredo na roko v parlamentu na Dunaju in v novinah. Ali vsikdar smo mogli opaziti, da, čim je prišlo vmes kako vprašanje, zadevajoče kako točko, kjer so si oni sosedje, je že bila harmonija na kosih in pokazovalo se je načelno navskrižje med njimi. In računati smemo z matematično gotovostjo, da se bo tako godilo tudi v bodoče in vselej. Zato izražamo vnovič svoje uverjenje, da je med Nemci in Italijani v Tirolu nastopilo le kratko premirje.

To uverjenje naše je podkrepljeno že po dejstvu, da se je začasni mir dosegel le ozirom na eno edino točko, na katere povoljni rešitvi sti interesirani obe plemeni v deželi. In podkrepljeno je še posebno po izvestnih dogodkih zadnjih par dni. Ni se še prav posušilo črnilo, s katerim smo bili pred

par dnevi napisali navedeno svoje uverjenje, že je prišel vmes eden tistih dogodkov, ki razpalja nemški furor tudi proti — Italijanom. O da, Nemci so radi zavezniki Italijanov, ali le dotlej, dokler ni prišel vmes kak — nemški interes, ki je, ali oprt na pravico, ali pa so si ga Nemci konstruirali v svoji agresivnosti in poženju po tuji lasti!

Italijanski vseučiliščniki so bili sklenili, da si — v nadomestilo, dokler ne dobe lastnega italijanskega vseučilišča — ustanove v Inomostu »svobodno italijansko vseučilišče«. Izdali so pred par dnevi poseben proglas, v katerem so pojasnili namen te ustanove. Ustanoviti da si hočejo »začasno zbirališče italijanske kulture« in pokazati, da je cvet naroda — menijo znanstvenike — na njihovi strani in da je ta cvet pripravljen, donati jim bratski krilato besedo resnice. Po izgledu svobodnih vseučilišč na Francozskem in v Belgiji da hočejo prirediti v Inomostu konference in cikluse po 10—12 predavanj na vseh poljih človeškega znanja. Določenih je v to 10 profesorjev za december, a v januarju bodo sledili drugi. Z veseljem javljajo, da so se njihovem pozivu odzvali odličnjaki, kakor so: Carducci, Fogazzaro, Mazzoni, Lombroso, Mantegazza in razni drugi z raznih vseučilišč Italije.

Vest o tej nameri italijanskih vseučiliščnikov je zadostala, da je zavreščalo v srdu po vseh nemških redakcijah in da je zaplapolalo jeze na vseh nemških strelah: nemško-italijansko soglasje so požirali plameni.

V nameri italijanskih vseučiliščnikov vidijo Nemci »nevarnost za mir na vseučilišču« in pozivljajo oblasti, naj ne dovoli taceh »provokacij«. S to namero da so — pravijo nemški listi — Italijani zalučali Nemcem rokavico in uprizorili »demonstracijo«. Na kratko: nemški šovinizem je ves v plamenu.

Neki nemški list — ki vendar ne bi hotel podirati mostov do Italijanov, (ker se gotovo spominja, da bodo Nemci še trebali Italijanov za borbo proti Slovanom), opominja Italijane, kako je njihova namera v Inomostu nedopustna, dočim ne bi imeli Nemci nič proti temu, ako bi si Italijani tako »svobodno vseučilišče« ustanovili v Trstu. Ali ni dotični nemški list le pritrdil, kar trdimo mi vedno, da so si Nemci in Italijani prijatelji le tam, kjer ni prilike, da bi njihovi obojestranski narodni interesi prihajali v tesneje dotike in navskrižja?! V Trstu torej — da! Ali Italijani naj se ne varajo nikar in naj si ne domišljajo, da jim bodo Nemci

vedno priznavali naš Trst kakor neoporečno »narodno posest«. Nemško samozatajevanje glede Trsta si je lahko tolmčiti. Tudi v Trstu so Nemci na delu in sistematično. Toda to delo vendar še ni dozorelo toliko, da bi se Nemci že sedaj upali v viharje narodnih in političnih bojov. In vrhu je tu še Slovanov, katere treba zadaviti. To delo ravno naj izvole izvršiti Italijani za — Nemce! Tako dolgo hočejo Nemci radi priznavati Trst kakor »italijansko narodno posest«. Najprej naj Italijani zaključijo račune s Slovani, potem že pride čas računov — med Nemci in Italijani. In ti poslednji naj se ne varajo nikar: ti računi bodo odgovarjali italijanskim pričakovanjem približno tako, kakor trda pest mehke mu o česu!

Mi se le žudimo neverjetni najivnosti nekaterih naših italijanskih listov, ki se še vedno obračajo z apeli do Nemcev, naj le-ti pomorejo rešiti vseučiliščno vprašanje v zmislu italijanskih želja. Ali jih še niso poučile neštete nemške brošure in izjave, iz katerih je zvenel: nikdar?! Ti ital. listi so še tako najivni, da pozivljajo Nemce, naj vendar sprevidijo, kako so oni, Italijani, v vseučiliščnem vprašanju žrtve avstrijskih vlad! Naj jim torej pomorejo v borbi proti vladi! Ker tako da se bo moglo ohraniti soglasje mej njimi! Ali dragi — slepi, ali res ne videte, da iste vlade delajo ravno in edino le po intencijah Nemcev!! Proti vladi, ki je izvrševalnica volje Nemcev, naj bi nastopili Nemci! In to še v prilogi njim, s katerimi bodo imeli Nemci kedaj trde račune!

Ne, ne gospoda italijanska! To, o čemer menite vi, da je le hipna zmota ekspulzivnega šovinizma, ki se umakne zopet, čim pride v veljavo mirno razmišljanje: to je v nemškem programu, ki se tudi vam na ljubo ne spremeni. Navskrižje med vami in Nemci je principijelne naravi. Tudi vaša ekzistenca, tudi vaši politični, kulturni in gospodarski interesi, zadobe zadostne garancije še le tedaj, ko jih dobimo mi Slovani za svoje interese, ko namreč zmaga v naši državi načelo, ki ni nemško, načelo enakopravnosti in enakoveljavnosti vseh narodov. Vi se lovite za fantomom. Na tem lovu vam sicer Nemci — iz praktičnih razlogov — dovoljujejo vspehe ali proti Slovanom v Primorju, kateri vspehi pa bodo končno konvertirani — v nemške dobičke.

mukami je ravno tako, kakor z otroci brezobzirno vrženimi iz življenja, ki so priklenjeni na materinsko srce z močnejšimi vezmi, nego pa otroci, srečnejše obdarovani po naravi. Morda se ni še nikoli tako živahno razvila vsled okolnosti ta strašna katastrofa, ki ubija v nas vse, kar je živega, ter se povečala tako kruto, kakor pri markizi. Ljubljani, mladi, plemeniti mož, čegar željam ni bila ugodila iz pokorščine do svetnih zakonov, je bil umrl, da je bil rešil to, kar imenuje človeška družba žensko čast. Komu je zamogla reči: »Jaz trpim!« Njene solze bi bile žalile soproga, ki je bil prvi vzrok njeni katastrofi. Zakoni in šege so obsojale njeno tarzanje. Kaka prijateljica bi se bila veselila tega in moški bi bil to izkoriščal. Ne, ta uboga, užalčena se ni mogla srčno razjokati v svoji samoti, ni mogla tam zatreti svojih muk, ali biti po njih uničena, umreti ali zamoriti kako stvar v sebi, morda celó svojo vest. Nekaj dnij sem so obličevali njeni pogledi na planem obzorju, kjer ni bilo, kakor v njeni bodočnosti, ničesar najti in ničesar upati, kjer se je lahko pregledalo vse z jednim pogledom in kjer je srečavala le podobe hladne neotolažljivosti, ki je je ne prestano kljuvala srce. Jutranja megla, slaba svetloba neba in oblaki, bežoč ob zemlji

Politični pregled.

V Trstu, 15. oktobra 1903.

Gibanje na Hrvatskem. Iz Zagreba smo prejeli: Naša bojazen, da »čistim« y resnici ni do sloge, ampak da ostajajo oni še nadalje stranka v stranki, kakor da se hoče uresničiti. Oni pravijo, da so za slogo, ali to samo na »čisto« starčevičanskem temelju — z drugimi besedami: oni so za slogo, ako preide ves hrvatski narod v njihov tabor — drugače ne! Iz tega je razvidno, da njihova »čista« stranka obstaja še dalje, ker fuzija se je imela skleniti na taki podlagi, da se pozabijo in opuste strankarske tradicije ter da vsi skupaj nastopijo kakor nova stranka — hrvatska stranka prava.

Na Starčevičovo slavnost je bil poklican ves hrvatski narod, brez razlike strank, pa se ga je tudi zbralo veliko, katero veselo okolnost pa — in mi smo slutili, da pride tako — »čisti« uporabljajo sedaj v svoje specialne strankarske svrhe! Oni triumfujejo sedaj, da ves hrvatski narod želi slogo, ali samo na njihovem programu! Tako bodo odslej, ako se jim ne bo hotelo delati skupno — in kakor se vidi, se jim že sedaj noče — kričali v svet in se opravičevali, da oni izvršujejo le voljo naroda, ker narod da je žujimi, a proti narodni volji da oni ne morejo delati itd. itd. — — — Saj se poznamo!

Na shodu zaupnikov so vodje »čiste« stranke: David Starčević, Josip Gržanić, Mijo Tkalić in dr. odklanjali ujedinenje »z onimi elementi, ki so tako hujskali proti njihovi stranki« — in ravno ti tu gori imenovani gospodje so bili izvoljeni v centralni odbor hrvatske stranke prava, torej ljudje, ki so proti skupnemu delu in kateri bodo gotovo komaj čakali, da izidejo iz nove stranke ven!

Ali ni jasno?

Zelo značilen je ta le slučaj: Dr. Josef Frank se je vozil na odkritje Starčevičevega spomenika zadnji, v elegantni ekipazi najbogatejšega zagrebskega Žida in največjega madžarona, Edmunda Kohna Kolmarja! — Zelo interesantno! Eden od najnavdušenejših madjarov posoja svojo elegantno ekipazo »najpristnejšemu« hrvatskemu politiku, da se vozi v njej na odkritje Starčevičevega spomenika — —!

Nam je jasno!

pod gostim pajčolanom, so odgovarjali fazam njene duševne bolezni. Njeno srce ni bilo stisnjeno in se ni čutilo bolj ali manje sojeno; ne, njena mlada in cvetoča narava je okamenela vsled počasnega delovanja neznozne, brezkončne bolezni. Trpela je po sebi in za sebe. Se-li ne pravi na ta način trpeti, udati se sebičnosti? Tudi so prešinjale njeno vest strašne misli, ki so jo bolele. Odkritosrčno se je povpraševala samo sebe in našla v sebi dvojno bitje. Našla je v sebi modro prevdarjajočo žensko in žensko, ki je čutila; žensko, ki je prenašala in žensko, ki ni hotela prenašati. Domislila se je v radosti svojih mladostnih let, minolih, ne da bi bila občutila srečo, in katerih mnoge jasne podobe so jej stopale pred oči, kakor da jej hočejo potožiti prevare zakona, prikladnega očem sveta, v resnici pa strašnega. Kaj jej je koristila divna sramežljivost njene mladosti, njena brzdana žrtve darovana radosti in svetu?! Čeprav je dihalo v njej vse ljubezen in jo pričakovalo, se je vendar vpraševala, čemu so jej še harmonija njenega kretanja, njeno smehljanje in njena dražestnost? Sedaj se ni hotela več čutiti čvrsto in strastno, kakor človek tudi ne ljubi brezkončno ponavljajočega se glasu. Celó lastna lepota jej je bila neznozna, kakor nekaj ne-

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoski spisal: Honoré de Balzac.

Poslovenil K. Z.

II. Nepoznana trpljenja.

Sledajš so te in mnogo drugih jednakih skrbi na vsaki način udarci, rane; a nobena se ne lotuje življenske moči v njenem bistvu; neprenehoma se morajo vrstiti, da umore čut, ki nas preganja da iščemo sreče. Velika in resnična bôl je torej zlo, dovolj smrtonosno, da obseja ob jednem minolost, sedanjost in prihodnost, da ne pušča nobenega dela življenja nedotaknjene, da za vedno uničuje razumnost, da se kaže neizpremenjeno na ustnicah in na čelu in da tre ali oslablja nagibe veselja s tem, da vseprija duši mrtnjo do vseh stvari na svetu. Tudi mora to trpljenje, če hoče biti neizmerno, težiti objednem dušo in telo, pričeti v trenutju življenja, ko so vse duševne in telesne moči še mlade, da uniči krepko srce. Tedaj vsekuje bôl široko rano; trpljenje je veliko in nobeno bitje ne more zapustiti te bolezni brez kak počišne spremembe; sli si izbere pot k nebesom, ali pa se, če ostaja tu spo-

daj, povrača v svet, da laže svetu, da igra v njem ulogo; potem pozna oder, kjer išče zavetja, da preračunja, joče ter se šali. Po tej navadni krizi ni več tajnosti v družabnem življenju, ki je potem sojeno neprekleno. Pri mladih ženskah markizine dobe povzroča ta prva, najglobokejša vseh muk vedno le jedno in isto. Ženska, posebno pa tako mlada ženska, z ravno tako čisto dušo, kakor telesno lepoto nikoli ne zamuja postaviti svojega življenja tja, kamor jo silijo priroda, čustvo in družba. Če se je to življenje razbilo ter ostaja ona še vedno na svetu, tedaj trpi najgrozovitejše muke iz istega vzroka, ki dela ljubezen najlepšo vseh čustev. Zakaj ni našla ta bôl še nikdar slikarja ali pesnika? Se-li da slikati ali opevati? Ne, narava, ki povzročuje trpljenje, se odteguje analizi in umetniškimi barvam. Razun tega se tako trpljenje ne zaupuje, da bi mogli v njem tolažiti žensko, ter je moramo zaati uganiti; kajti, čeprav vedno britko občuteno, prihrumuje vendar v dušo podobno plaz, ki, padaje v dolino, uničuje tam vse prej, predao si naredi prostor.

Markiza je bila polna teh muk, ki ostajajo dolgo nepoznane, ker jih zaničuje vse na svetu, dočim jih čustvo ljubkuje, prava ženska vest pa jih vedno opravičuje. S temi

Deželni zbori. Deželni zbor tirolski je imel včeraj zaupno sejo. Razpravljali so o vprašanju, radi katerega je bilo sklenjeno premirje med italijanskimi in nemškimi poslanci. To je vprašanje uravnave učiteljskih plač. Kakor javlja službena brzojavka iz Inomosta, se je včeraj doseglo sporazumljenje v glavnih točkah tozadavnega zakona in glede pokritja potrebščin. O vprašanju, da-li naj se nova učiteljska plača določi na podlagi sistema krajevnih razredov, ali pa zistem plačnih stopinj, bodo razpravljali dne 17. t. m.

Včerajšnja seja deželnega zbora kranjskega je prinesla ugodno presenečenje. Poslanec dr. Šusteršič je podal v imenu manjšine izjavo, da je ta stranka pripravljena zapustiti svoje nujne predloge na korist raznim važnim točkam, ki naj se odkažejo odsekom, ako drugače ne morejo priti v razpravo. Njegova stranka ne bo ovirala razprav o taci poročilih odsekov. Vseled te izjave je deželni glavar prekinil sejo, da se poslanci dogovore radi predloga dra. Šusteršiča.

V imenu veleposestnikov je izjavil baron Schwegel, da stoji na naslednjem stališču: 1. Predvsem se morajo rešiti nujni predlogi klerikalne stranke v smislu opravičnika; 2. Vse stranke se zedinijo na program delovanja deželnega zbora, v kateri program naj se vprejmejo nujne in potrebne stvari, ki naj se potem nemudoma rešijo v odsekih; 3. Čim bodo rešeni nujni predlogi, se začne delo deželnega zbora po tem programu.

Podobno izjavo je podal dr. Tavčar v imenu narodno-napredne stranke. Potem je deželni glavar zopet prekinil sejo v svrhu dogovarjanja med strankami.

Ali so se dogovorili in kako — to ni znano.

Kriza na Ogrskem. Torej zopet še nič! Trdovratnost sedanje ogrske krize je menda brez primere v zgodovini konstitucionalnih držav. Nad pol leta že traja ta kriza, nešteto sredstev in oseb se je poskušalo že za nje rešitev, razni ogrski državniki so neprenehoma na potu med Dunajem in Budimpešto, cesar sam se trudi in ubija v nenavadni meri — vse zastoj. Tudi danes še vemo le toliko, da bomo morali — še čakati!

Ko je kombinacija z grofom Tiszo vnovič izpodletela te dni, so se tolažili, da so Tisza, Khuen in grof Andrássy soglasno pokazali na finančnega ministra Lukácsa, kakor moža, ki bi mogel v tem hipu razrešiti situacijo, in ko je bil ta mož res pozvan na Dunaj, so bili uverjeni vsi, da se z avdienco Lukácsa približa rešitev krize. Včeraj je bil Lukács res v avdienciji, ki pa ni prinesla nikake odločitve. Isti je sicer moral ostati na Dunaju in je bil menda zopet vsprejet od cesarja, ali po neki drugi brzojavki korespondenčnega biro-a moremo soditi že sedaj, da tudi danes ni g. Lukács zapustil cesarjeve sobane kakor designirani ministarski predsednik. Brzojavka, o kateri govorimo, se glasi namreč, da je bil g. Lukács vsprejet od cesarja v ta namen, da se določi o ne nadaljnje osebe, ki bodo še vsprejete od vladarja. To pa pomenja, da tudi ta pot finančnega ministra Lukácsa na Dunaj ni prinesel rešitve.

potrebne. Prestrašena je zapazila, da ni mogla biti odslej več jedno, popolno bitje. Ali njena notranjost ni izgubila zmoglosti, da bi občutila utise na ta dragoceni, novi stvar, ki daje življenju toliko veselost? Poslej si je morala večino svojih utisov izbrati iz spomina, ravno tako hitro, kakor jih je bila vsprejela, in mnogo onih, ki bi jo bili nedavno še zganili, so jej morali postati nepomembni. Detinski dobi telesa sledi detinska doba sres. To drugo detinsko dobo je bil vzel njen ljubimec s seboj v grob. Po svojih željah še mlada, vendar ni imela več one duševne mladosti, ki da v življenju vsaki stvari vrednost in okus. Lani ni morala obdržati v sebi kraljevo žalost in nezaupanja, ki je vzela njenemu duhu vso čilost in prožnost? Nič jej namreč ni moglo povrniti sreče, katero je bila upala in o kateri je bila tako lepo sanjarila. Njene prve, resnične solze so pogasile oni nebeski ogenj, ki naredi prve srčne giblaje plemenite, in trpela je vedno valed tega, da ni to, kar bi mogla biti. Iz tega prepričanja je morala nastati trpka mrtnja, ki obrne glavo v stran, kakor hitro se znova prikaže sreča.

(Pride še.)

Shod hrvatskih novinarjev. Ta shod je bil zelo važen, ker so na njem prvič nastopili hrvatski in srbski novinarji, med katerimi je vladala tudi popolna solidarnost. Res je sicer, da je bil od srbskih listov zastopan le »Novi Srbobran« — ali začetek je storjen.

Poleg stvari čisto novinarskega zanimanja so razpravljali tudi o drugih važnih vprašanjih, kakor: o zopetnem uvedanju porot, o »ruskem kružku« ali »slovanskem klubu« itd. itd.

Zanimivo je bilo sporočilo, da so slavonski Nemci-doseljenci prijatelji hrvatske stvari, da so opozicionaleci, da vedno volijo z opozicijo — da si želijo nemškega ljudskega lista, ki bi jim razlagal hrvatski narodni program, ker hrvatski ne umejo, a »Agramer Tagblatt« je predrag, da bi se mogel kmet naročati nanj. — Sklenilo se je na shodu, da se ustanovi tak list.

To je vsekakor zanimiv pojav. Na Ogrskem se z Madjari ne morejo umeti, s Hrvati na Hrvatskem — da! Tudi se mlajši naraščaj med Nemci v Slavoniji poslužuje vedno hrvaščine med seboj; samo s starimi, ki hrvatsko ne znajo, govoré mlaji po nemški.

Nekateri so predlagali na shodu samo stanovsko organizacijo, dočim se druga, močnejša struja ne zadovoljuje s tem, ampak hoče, da se postavi društvo na širjo podlago. V ta namen mislijo osnovati v Zagrebu jugoslovanski dopisovalni urad. Ako se izvede, bo to velike važnosti, ker s tem se pričnemo še le prav zblíževati, kajti do sedaj so na pr. Slovenci zelo malo vedeli o Hrvatih in Srbih, a istotako so tem poslednjim naše prilike zelo malo znane — vsaj širjemu občinstvu. Izlasti vsako novo stvar treba zapričeti skupno, ker čim bolj se bomo reparirali in delali vsak na svojo roko, tem bolj oddaljeni bomo eden od drugega — ne drugim na škodo, ampak sebi! En narod smo, a mi sami smo tako slepi, da se z obema rokama branimo in dokazujemo zelo učene, da Hrvat ni nikoli Srb in nasprotno, a Slovenci da bi najbolje storili, da živimo in umremo sami...

Prigovarjalo se je sklicateljem, zakaj niso povabili na shod tudi urednikov »Hrv. Pr.« in »Narodnih Novin«. — Za »Hrv. Pravo« ne maramo iskati vzrokov; ali stojimo odločno na stališču, da časnikarjev od »Narodnih Novin« ni bilo treba. Kaj imajo oni iskati med neodvisnimi novinarji? Pa saj bi jim tudi vlada najbrž ne dovolila, združevati se v »buntovniška« društva...

Želimo, da bi novo društvo plodonosno delovalo na narodno korist in na zblížanje Jugoslovancev.

Italijanska kraljeva dvojica v Parizu. Včeraj ob 3. uri in pol popoldne je dospela italijanska kraljeva dvojica v Pariz s posebnim dvornim vlakom ter je bila svečano sprejeta od predsednika republike in njegove soproge (kateri je republika podelila sedaj neko oficijelno svojstvo, dočim je bila soproga predsednika dosedaj popolnoma privatna žena), od ministrov in drugih civilnih in vojaških dostojanstvenikov. Pozdrav med obema državama glavarjema je bil baže jako priščen. Posebno pa se je opazalo, da je italijanski kralj o pozdravu posebno odlikoval francuzkega ministra za zunanje stvari Deleasséja.

Na poti s kolodvora v palačo ministerstva za zunanje stvari, kjer se je nastanila kraljeva dvojica, je neštevilca množica izredno burno pozdravljala kraljeve goste. Latinsko sorodstvo in posebna živahnost in udvorljivost, ki je Francozom že prirojena, je vskipovala, posebno pa v očigled krasni kraljici Jeleni, rodni vili črnogorskih planin. Med klice »Živel kralj!« »Živela kraljica!« »Živela Italija!« vmešavali so se vsiklik obšudovanja do kraljice.

V palači ministerstva sta bila kralj in kraljica sprejeta od soproge Deleasséjeve ter sta se v svojih prostorih dolgo pogovarjala z ministrom in njegovo soprogo.

Ob 4. uri 45 min. pop. sta kralj in kraljica obiskala v Elizeju predsednika republike. Na vsem potu tja in nazaj sta bila srčno aklamirana od zbranih ljudij. — Ob 8. uri je bil diner v Elizeju katerega so se udeležili kralj in kraljica, predsednik republike in njegova soproga, italijanski poslanik v Parizu, francoski poslanik v Rimu, ministarski predsednik Combes in ministri, predsednik komore in senat in drugi. Najprej je napil predsednik republike kraljevi dvojici. Naglašuje, kakor obično, prijateljske odnose med obema državama, izrekel je predsednik nado, da bosti obe državi od sedaj

naprej svoje racionalne naloge izvajali v mejsebojnem zaupanju. Pozdravlja prihod kralja z odkritosrčnim veseljem, ki se podvoja valed ljubeznive prisotnosti kraljice. Napil je v imenu Francozke in nje vlade v čast in na zdravje kralja in kraljice, kraljice-matere in vse kraljeve rodbine ter na velikost in provspah Italije.

Na to napitnico je odgovoril kralj, zahvalivši se na prisrčnem vsprejemu, kateri da ni samo čin dvorljivosti, ampak dokaz o srečnem zblížanju med obema državama. Interesi Italije so taki, da ona želi z vsemi svojimi silami da se ohrani svetovni mir, ki je podlaga civilizaciji. Kralj je izrekel prepričanje, da to stremljenje njega in njegove vlade deli tudi Francoska in francoska vlada. Zato je dvakrat srečen, da se nahaja na francoskih tleh, srečen vsled prisrčnosti, ki se pokazuje nasproti njemu in kraljici, srečen, da more dvigniti čašo na zdravje predsednika in na velikost in provspah Francozke.

Po napitnici Loubetovi je godba zavrnila kraljevo himno, po oni kralja pa marzeljezo.

Zvečer je bil Pariz veličastno razsvetljen.

Avstro-Ogrska hoče zopet protestovati. Grofu Goluchowskemu menda še ne zadošča, da je žalostno proslul se svojim vetom povodom volitve papeža, da je spravil monarhijo v krivo luč pred svetom ter izzval tolikih protestov. Ne! To mu še ne zadošča, ako se potrja vest, ki prihaja iz Rima, da hoče namreč naš grof, ki se sicer najbolj odlikuje s tem, da nima nikake lastne volje protestirati tudi proti imenovanju kardinala Merry del Vala državnim tajnikom. Gospod grof, ki tako čudno vodi naše zunanje stvari, je menda zapal fiksní ideji, da najbolj koristi monarhiji, ako na vseh straneh zbujá — nasprotstva proti njej! Razun, to se umeje — v Berlinu.

Odložitev carjevega potovanja v Italijo je dogodek, ki nam prinaša gromade dnevné literature. Mnogo jih je, ki verujejo, da so zagrožene socialistiške demonstracije vzrok dogodka. Ali nič manje ni število onih, ki ne verujejo temu in iščejo drugih vzrokov, in spletke, ki so preprečile potovanje carja v Italijo. To eno pa je gotovo, da odpoved pomenja nezgodo za italijansko diplomacijo. Že potovanje carjevo v Italijo samo bi pomenjalo za italijansko diplomacijo velik vspeh. Ne le, da je sedaj ta vspeh zgubljen, ampak dogodek prinaša še škodo za ugled te diplomacije. A nadaljna in glavna škoda je v tem, da je odpoved odvzela velik del važnosti potovanju italijanskega kralja v Pariz. Italija, sporazumljena z Rusijo, bi bila vse drugega pomena za Francijo, nego ga more imeti Italija, kateri car odpoveduje obisk. To je jasno in nas ne sme motiti vnanji sijaj vsprejema, ki so ga v Parizu priredili italijanskemu kralju. Francozi so aploh nagaeni za šumne slavnosti, udvorljivosti so že po svoji naravi in plemensko sorodstvo med Italijani in Francozi je tudi moment, ki vekša temperaturo prisrčnosti v vsprejemanju. Ali hladni politiki, ki računajo z danimi činitelji in elementi ne bodo mogli pozabljati tudi ob navzočnosti kralja v Parizu, da car — ni hotel priti v Rim!

Srbska skupščina. Včeraj so otvorili v Belemgradu redno zasedanje skupščine. Načrt adrese na krono, ki so razdelili med poslance, se zahvaljuje kralju na modrem in pravem spoznanju nalog kralja in naroda, ki sta navezana na skupno delovanje. Radi tega, da ni bilo te skupnosti, je doživel narod mnogih težkih danij. Zastopniki naroda so uverjeni, da je Srbija stopila sedaj v dobo srečnih danij, Govore o onem odstavku v prestolnem govoru, ki omenja odnošaje Srbije do inozemstva, opaža adresa, da se skupščina čuti srečno, ko vidi, da se želje kralja pokriva z željami naroda: da se bodo namreč na podlagi odkritosrčnega zaupanja njegova valed trdne vezi z — mogočno bratsko Rusijo, čije obstanek sam že daja jamstvo za obstanek in bodočnost malih slovanskih narodov; da se ohranijo trdni odnošaji do sosednje monarhije, — (Avstro-Ogrske), s katero vežejo Srbijo mnogi interes; in da je ojačijo odnošaji iskrenega prijateljstva s sosednjimi in sorodnimi balkanskimi narodi.

Skupščina se nadeja tudi, da se posreči izvedenje reform v ta namen, da se v kraljestvu uvedejo normalni odnošaji.

Debato o tem načrtu adrese je skupščina zapričela danes.

Tržaške vesti.

Si že pomoremo tudi na dalje! — E dini veliki vrt za veselice, ki smo ga imeli v najemu do sedaj tam gori pri sv. Jakobu, je prešel danes v last novega gospodarja. Preko vrta pojde ulica, ob kateri bodo zidali več hiš.

Srce je bolelo človeka, gledajočega, kako naglo se podira oder, na katerem je nastopalo toliko pevskih zborov in na katerem se je tolikokrat glasila mila slovenska pesem. Sv. Jakobske brate boli to še bolj, nego ostale sosesčane, ker oni so se bili že tako priučili onemu — sicer ne preveč lepemu vrtu, da jim bo težko pozabiti to bivše naše zabavišče.

No, stvar vendar ne bo tako huda zanje, ker oni imajo sedaj svoj lasten lep »narodni dom« s precej prostornim (če tudi ne tako velikim) in lepim vrtom.

V ostalem se pa lahko tudi na vrtu šole napravi lepo in precej veliko zabavišče.

Mestna društva imajo sedaj na razpolago poleg prostorov konsumnega društva pri sv. Jakobu tudi lepi vrt »Zavoda sv. Nikolaja« in »Narodni dom« pri sv. Ivanu z lepim vrtom tudi ni daleč od mesta. V mestu samem pa tudi naši nasprotniki nimajo večih vrtnih lokalov, izvzemši »Ginnastico, ki ima res lep prostran vrt z velikim drevjem.

Prizor s trga. Očevdec nam poroča: Danes zjutraj se je ob kanalu blizu pravoslavne cerkve dogodil ta-le prizorček. Ob kanalu prodajajo ženske — skoro same Slovenke — gobe. Svoje jerbase imajo ob kanalu lepo v vrsti ednega poleg drugega. Da-si je tisti prostor določen sedaj od magistrata le za prodajanje gob, se je vendar zaril ženskam za hrbet neki človek jako sumljive fizionomije s zabojem limonov. Po njegovi lastni nerodnosti mu je odletel en limon in se zatrkjal precej daleč med ženske. Neke dekletce kaceh 12 let je pobralo limon, ne da bi bilo vedelo, od kod je isti prišel. — Gotovo pa je, da ni mislilo nič hudega, najmanj pa na tatvino. Pobralo je rad tako instinktivno, kakor se rado stori, ako nam je priletelo kaj pod noge, a ne vemo od kod.

Da bi ne bilo storilo tega! Prihranilo bi bilo mučen prizor sebi in drugim ženskam. Oni človek je predrl vrsto prodajalk kakor besen, se postavil pred-nje, pokleknil groze in jel psovati uboge ženske, da je bilo kar groza, in slaviti svoje poštenje, da se je kar gabilo. »Mi Tržačani smo pošteni, vi ščavi, ki vedno molite, ste pa — sami tatovi!« — Tako se je drl, da se je nabralo tam vse polno ljudij. Ni torej psoval ženske samo kakor osebe, ampak je žalil tudi njihovo narodnost. Med ženskami je zavladalo hudo razburjenje in prizor je postajal buren. Eden gledalec, ogorčen radi takega nesramnega žaljenja na škodo nedolžnih žensk, je posegel vmes in je oistro zavril surovega prepotentneža, češ, ako se mu je zgodila kaka krivica, naj pozove redarje, nikakor pa nima pravice tako žaliti ljudi!!

Mestni stražarji pa so gledali prizor od daleč in — se niso ganili! Jaz si bržkone prav tolmačim njihovo nehanje. Od ene strani jim je kakor nebeška glasba, ako kdo psuje slovensko ljudstvo in prej bi se ugriznili v lastni jezik, nego bi kaj storili proti takemu žaljenju; z druge strani pa so — kakor sem se uveril pozneje — dobro poznali onega človeka kakor ničvredneža! — Tako niso hoteli nastopiti ne proti njemu in ne zanj. Čudni čuvarji reda in pravice so to! Kaj ne?!

Slednjič je posegel vmes eden državnih redarjev, ki je oistro zavril nesramneža in napravil mir.

Ta dogodek je malenkost sam na sebi, ali mala slička je to na veliki sliki — žaljenja in proganjanja naše narodnosti na vseh koncih in krajih.

Vprašanje preložitve skladišča lesu s »Campo Marzio« pod Škedenj je provzročilo nekoliko gibanja v italijanskem taboru. Že v zadnji seji je svetovalec Moseoni dajal izraza ozlovoljenosti interesiranih trgovskih krogov radi sklepa za preložitve rečenega skladišča. Ozlovoljenost trgovcev se obrača osobito proti postopanju trgovske zbornice, kateri očita, da je najprej sama pozvala trgovce, naj povedo svoje mnenje, da se bo vedela ravnati, a potem da je postopala ravno nasprotno temu mnenju.

Svetovalec Moseoni je povdarjal v zadnji seji mestnega sveta, da je trgovska zbornica se svojim pozivom le zavela interesirane trgovce, da so se zanašali nanjo in da niso

semi poskrbeli za varstvo svojih interesov.

To zveni kakor da trgovci očitajo trgovski zbornici nelojalnost v postopanju.

Tudi večerajšnji »Indipendente« se polasča tega predmeta in se s svojim mnenjem postavlja na stran trgovcev in proti trgovski zbornici. Tudi njemu se zdi čudno, kakor je postopala zbornica. Pozvala je trgovce, naj se izrečejo; valed tega poziva so se trgovci izrekli proti preložitvi, a zbornica je potem oddala svoje mnenje — za preložitve!

»Indipendente« meni, da je morala trgovska zbornica, če že ni sama hotela zastopati interesov trgovcev, poskrbeti, da bi bil kak odposlanec trgovcev posredoval na obhodu, in da bi se ne bilo zgodilo kakor se je, da namreč ni bilo nikogar, ki bi v komisiji branil interese njih, ki so prvi zainteresirani na stvari. »Indipendente« povdarja dalje, kako čudno je to, da odposlanei zbornice od ene strani povdarjajo, da so izražali želje trgovcev, a od druge priznavajo zopet, da so se pridružili mnenju vlade, ki je za preložitve.

Zaključuje pripodoblja »Indipendente« trgovsko zbornico z nje postopanjem v tem slučaju odvetniku branitelju, ki najprej dokazuje nedolžnost svojega klijenta, a prihaja potem do svojega »osebnega prepričanja«, da je obtoženec vendar le kriv. Potem seveda prihaja obsodba! Če trgovska zbornica ni bila prepričana o opravičenosti želja trgovcev, naj bi bila odklonila zastopstvo istih, ne pa, da je najprej vsprejela zastopstvo, a potem pustila trgovce na cedilu.

Onim, ki žele videti Benetke se ponudi prilika v to v nedeljo dne 18. t. m. Lloydov parnik »Graf Wurmbbrand« priredi namreč zabavno vožnjo. Vozne cene so: (v edinem I. razredu) 8 K, tja in nazaj 12 K, iz Benetk v Trst 10 lir. Parnik odpljuje iz Trsta (od pomola sv. Karla) ob 8. uri zjutraj. Iz Benetk se povrne ob 8. uri zvečer. Za povratek pa je dovoljeno uporabiti tudi redni parnik, ki odhaja iz Benetk v Trst v noči med torkom in sredo pol ure po polnoči.

Vabilo na volilni shod. Udje političnega društva »Edinost« so vabljani za dan 17. t. m., v soboto, ob 8½ uri zvečer v prostore »Delavskega podpornega društva« (Via Molin piccolo št. 1, I. nadst.), da se dogovore glede sestave odbora, ki se ima izvoliti na obnem zboru dne 25. t. m.

Sklicatelji.

Vinska poskušnja, ki bo v nedeljo v »Narodnem domu« pri sv. Ivanu prične okoli pete ure popoldne. Upamo, da bo prekrasna prostrana dvorana »Narodnega doma« pri sv. Ivanu ob tej priliki prepolna, kajti zanimanje za to veselico je tako veliko, da ne moremo odgovorjati na razna vprašanja, ki nam prihajajo od vseh strani glede veselice. Ma pa nečemo opisovati pred, kaj in kako bo, kajti vsakdo naj pride, da bo videl, da se prepriča, koliko zmora ljubezen do naše svete stvari. Kaj pa si moremo misliti divnejšega, nego je to, ako moremo ob zvokih vojaške godbe pokušati slastno kapljico penetnega vina?

Vinska poskušnja.

Prihodnjo nedeljo po treh popoldan, naj vsaki Slovan pohiti na izlet. Pri »sv. Ivanu« bo dan praznovan, tam v prvo odpre se napolnjena klet. Na »vinsko poskušnjo« na pride vsakdo, ki rad bi se vina par kupic navžil.... Novejša iz sodov točilo se bo, prastaro, opojno iz prašnih butilj. Prodajale bodo prijazne gospe, ki vselej skrbé za najboljši izid — saj čisti dobiček, ki ga pridobe, »Cirila Metodija filjalki« je v prid. Zato pa nobeden tržaški Slovan ne sme te nedelje ostati doma, a najbolj priljubljen, največ spoštovan bo oni, ki največ plačati zna. Vsakdo, ki rad sluša kozarcev žvenket in vsak, ki se smatra rodoljubnikom, vsakdo, ki rad gleda na družbo deklet, naj sluša — in pojde tja v »Narodni dom«.

»Slovensko pevsko društvo« vabi svoje cenjene gg. pevke in pevce na današnjo skupno vajo, katera se bo vršila v »Slov. Čitalnici«, ne pa v »Del. podp. društvu«, kakor je bilo po pomoti naznanjeno. Odbor tega društva priporoča, da bi se v polnem številu vdeležili, ker je to zadnja vaja za nedeljsko veselico pri sv. Ivanu.

Društvo slov. odvet. in notar. uradnikov s sedežem v Celju vabi na VII. redno občno zborovanje, ki bo v nedeljo dne 15. nov. 1903 ob 1. uri pop. v mali dvorani »Narodnega doma« v Celju. Ako ne

bosti ob tej uri zastopani dve tretjini udov, potrebni za sklepčnost, se bo vršil občni zbor ob 3. uri brez ozira na število navzočih. — Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika, 2. čitanje zapisnika VI. redn. obč. zbora, 3. poročilo društvenega vodstva: a) tajnika, b) blagajnika, 4. poročilo pregledovalcev računov, 5. volitev odbora, 6. razni predlogi. — NB. Opozarja se na § 25 društvenih pravil. Po zborovanju bo koncert v »Nar. domu«.

Odbor.

»Slovenska čitalnica« bo imela svoj redni občni zbor v petek dne 16. t. m. ob 8. in pol uri zvečer.

Zavodu sv. Nikolaja je pristopil kakor podpornik g. Fran Zidarič. Darovali so: županstvo Škofja Loka 20 K, g. Linčič dr. Trudnova 5 K, županstvo Vrhnika 20 K, g. Mlekuš, učiteljica v Boveu 2 K, Neimenovan 1 K, g. Pregelj 1 K. Srčna hvala vsem blagim dobrotnikom!

Blagajničarica.

Vremenski vestnik. Včeraj toplome ob 7. zjutraj 13,7, ob 2. uri popoldne 18,7 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 759,5 — Danes plima ob 5,30 predp. in ob — 15 pop.; oseka ob 5,48 popoldne in ob 10,2 popoldne.

Loterijske številke, izžrebane dne 14. oktobra:

Brno	85	43	24	36	88
Inomost	87	18	14	15	38

Vesti iz ostale Primorske

× Iz Boršta nam pišejo, da se bo veselica, ki jo priredi bralno-pevsko društvo »Slovenec« dne 25. oktobra, vršila ob vsakem vremenu. Veselica se bo vršila v prostorih gospod Ivana Žerjale 1. Sosedje dragi: pridite torej v nedeljo v naš Boršt, kjer vas vsprejmemo bratski. Preskrbljeno je tudi za dobro postrežbo.

× Zaloga tobaka v Rovinju se odda potom javne dražbe najboljšemu ponudniku. Pismene ponudbe je doposlali finančnemu inspektoratu v Kopru ter je priložiti varščino 102 K. Ponudbena razprava se bo vršila dne 2. novembra 1903 ob 11. uri popoldne. Dražbeni pogoji so navedeni v razpisu, priobčenem v uradnem »Osservatore Triestino« od dne 10. oktobra t. l.

Vesti iz Kranjske.

* Ali je namen? Z Vrhniko pišejo »Slovenec«: »Frölichova pivovarna na Vrhniku je prišla v konkurz. Konkurznim oskrbnikom je imenovan dr. Ambroschitz iz Ljubljane. Vrhničanje se čudijo, da je ljubljansko sodišče prav zagrizenega Nemca postavilo za oskrbnika. Na Vrhniku imamo notarja in v Ljubljani je nad 20 slovenskih odvetnikov. Ali res ni drugega slovenskega odvetaika, da bi prevzel ta posel? Žel. 1899. je bil nemški dr. Egger imenovan za konkurznega oskrbnika in zdaj zopet tako! Je-li to namen ali slučaj? — Namen, namen, prijatelji!

* V Šolo »Glasbene matice« v Ljubljani se je upisalo že 293 učencev. Ta številka govori, koliko je zaupanje občinstva do te šole. Zavod, ki uživa toliko zaupanje, more biti le izborni.

* Nemška propaganda. Nemei širijo po Ljubljani in usiljujejo trditi kak neko brošuro, v katero pčijo in falzificirajo češka in slovenska krajevna imena. Nemški prevodi slovenskih krajevnih imen so prave spake, ki čisto čisto nič ne odgovarjajo slovenskemu označenju. Pridodali pa so neko priporočilo ljubljanskim nemškim in nemškutarskim trdkam, v katerih jih pozivljajo, naj načeloma ne rabijo nemških krajevnih imen in le v skrajni sili, ako niso prav gotovi stvari, naj pridodajo v oklepu tudi — nemško ime.

Najbolji odgovor bi bil, ako bi se slovenski odjemalci obračali s svojimi naročili le do takih trdk, ki so pripravljena pisati slovenska krajevna imena. Trgovski izolirati jih treba te trgovske fanatike v Ljubljani. Ko bodo lepo med seboj sami nemški trgovci in nemški odjemalci, jim že preide veselje do takih provokacij in se gospoda trgovci že spomnijo na — slovenska krajevna imena!

Vesti iz Štajerske.

— Praksa sodne uprave o imenovanju uradnikov na južnem Štajarskem. Za notarijatsko mesto v Mariboru je bilo 7 kompetentov, med katerimi je bil dr. Josip Haas iz Velikoveca na Koroškem zadnji po službeni dobi. Mesto pa je dobil — dr. Haas!! Mož je torej preskočil vseh drugih 6

kompetentov. Zakaj? Je li bil najbolje kvalificiran? Ne! Je-li mož posebno jezikovno usposobljen? To še manje. Torej? Nemec je, Nemec, — to mu je pomoglo. In to da ni krivično imenovanje? A izvršila je je vsikdar objektivna Koerberjeva vlada!

Povodom zadnjih imenovanj sodnih uradnikov je sodni tajnik Alfons Kapun preskočil kar dvajset prednikov! Tudi o tem možu je znano širom vse Spodnje Štajerske, da ni ravno blesteča zvezda med juristi! Ali mož je Nemec, da bi ga mogel biti vesel sam Schönerer. To je zadoščalo gospodu Koerberju. Na Štajarskem je naš ministerski predsednik očevidno uveljavil maksimo, da le nemško-nacijonalno mišljenje kvalifikuje uradnike za povišanje v službi.

Razne vesti.

Kako se vzgajajo otroci iz boljših hiš; Povodom razprave, ki se je te dni vršila na Nemškem proti nekemu vzgojatelju, ki je skozi par let na nečloveški način trpinčil otroka, poverjenega mu na vzgojo od nekega veletržca je napisal »Triester Tagblatt« nekaj prav resnih besed o dolžnosti starišev. Trpinčenja so bila tako strašna, da je eden otrok postal pohabljenec, drugi pa je — umrl vled prestanih muk. Kazen 8 let ječe, je bila vsakako veliko preblaga za takega morileca, ki je ubijal polagoma, torej premišljen o.

Že krutost, s katero je oni poživinjene mučil otroka, priča — tako povdarja »Tagblatt« opravičeno — da je bil ta mož na jako nizki stopinji — vsaj kolikor se dostaje inteligencije srca, bi dostavili mi. In takemu človeku je poverila svoja otroka družina, o kateri moramo misliti, da je na višini — srečnih rodbin. To pa je ravno izgled, kako se ravno take imovite družine rade iznebljajo svetih dolžnosti do — svojih otrok, dolžnosti, katerih zanemarjati ni dovoljeno niti njim, ki si morajo v trdem delu od zore do mraka v potu svojega obraza služiti svoj grenki kruh. Tu je družina, ki poverja svoja otroka ptujemu možu in mu dovoljuje, da ju jemlje seboj daleč od očeteve hiše, da ju tam »vzgaia« in — ubija! Po vsej pravici vsklika »Triester Tagblatt«: »Če je že bestijalno počenjanje vzgojatelja neumevno, pa je še neumevnejša tajinstvena moč, ki jo je imel ta človek nad otrokoma. Naj neumevnejši pas so stariši. La z viška materialnega mišljenja more prihajati mnenje, da se moremo z denarjem odkupiti od kake moralne dolžnosti. Če je res, da so bili stariši in da je posebno mati prepričana o npravnstveni pokvarjenosti svojih otrok, potem bi jim bilo moralo ravno to spoznanje poklicati v zavest dolžnost, da bi uveljavili svojo roditeljsko ljubav v to, da povrnejo otroka na dobro pot. Nič ne more odvezati starišev od te dolžnosti. Žalibog, da ni preredko mnenje, da smo storili dovolj, ako donajamo materialne žrtve za svoje otroke. Kolikokrat vidimo slučaje, ko matere, da le niso na noben način ovirane družbeno, dajejo hčerko-ediničo v kak zavod, mesto da bi otroku čuvala blagostan materine skrbi! Vsa bodoča sreča otroka, ljubezen hiše roditeljev, ki edina daja notranje življenje — vse to je vzkracheno otroku. Ko so otroci še mali, so brezvestnim materam čestole »punčice«, s katerimi ustrezajo svojemu samoljubju, igračice, katere se lišpa, kolikor možno; uboge stvarice, izložene vsem muham matere. Danes ljubkovane in razvajane nespametno; jutri pa se jih, ker so v nadlego, potisne enosavno na stran ter prepusti ptujim osebam, ki ne postopajo žajimi bolje nego z vsako služkinjo. Ko je otrok postal več in še bolj v nadlego, ga pošiljajo daleč proč v kak penzionat in se še bahajo, koliko denarja da ih stane! Kakor je neznansko žalostna usoda onih dveh dečkov, vendar se ne more pota-jevati želje, da bi ravno ta slučaj odprl starišem oči in jih dovel, do spoznanja, da je njim sveta dolžnost, da svoje življenje posvečajo svojim otrokom ter da ematrjajo za svojo najvišjo dolžnost, da iščejo svojo srečo v do-mačem vzgojvanju in v posvečanju sebe svojim otrokom!

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.
Lastnik konsorcijskega lista »Edinost«.
Natisnila tiskarna konsorcijskega lista »Edinost« v Trstu

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznano
tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisane zadruga z omejenim poročtvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zajamčena, kajti les se osušil
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, me-
derna sestav. Konkretno cene.
Album pohištva brezplačno.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A.
(v lastni hiši.)
ZALOGA:
Piazza Rosario (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nikake konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi
po posebnih načrtih.
Dustrovan cenik brezplačno in franko.

Brzojavna poročila.

Umirovljenje in imenovanje v orožniški službi.

DUNAJ 15. (B.) »Wiener Zeitung« javlja: Cesar je blagoizvolil odrediti umirovljenje polkovnika Edvarda Müller-ja pl. Rienzburg, poveljnika I. deželnega orožniškega poveljništva v Trstu in mu je ob tej priliki podelil značaj generalnega majorja ad honores. Poveljnikom rečenega poveljništva je cesar imenoval majorja Josipa Binovetza od orožniškega poveljništva v Lvovu.

Kriza na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 15. (B.) Ogrska korespondenčna pisarna javlja iz Dunaja: Grofa Julij Andrássy in Štefan Tisza sta za jutri pozvana pred cesarja. Vspražeta bodeta v avdijenci jutri predpoludne.

Nadvojvoda Ludovik Viktor.

VOLOSKO 15. (B.) Nadvojvoda Ludovik Viktor je sinoči odpotoval na Dunaj po tritedenskem bivanju tukaj.

Kralj Viktor Emanuel v Parizu.

PARIZ 15. (B.) Diner v palači Elisejski je bil posebno sijajen. Slavnostna dvorana je bila sijajno odičena. Pred obedom je kralj podelil visoka odlikovanja mnogim visokim funkcionarjem. Po dinedu sta se kralj in kraljica razgovarjala s predstavljanimi jima osebami. Ob deseti uri je začela slavnostna predstava, prirejena kraljevi dvojici na čast. Po predstavi sta se visoka gosta razgovarjala najprej s poslaniki in potem z umetniki, ki so sodelovali na predstavi. — Stisniva roko predsedniku Loubetu in njega soprogi, sta se kralj in kraljica posiočila. Ves večer je vladalo po ulicah praznično razpoloženje. Na nekaterih točkah in posebno pred ital. trgovsko komoro so se gnetle velike množice, katere je bil privabil krasen prizor razsvetljave. Množice so prirejale ovacije, kjerkoli sta se kralj in kraljica pokazala.

Iz deželnih zborov.

PRAGA 15. (B.) V češkem deželnem zboru nadaljujejo Nemci z obstrukcijo.

DUNAJ 15. (B.) Niževavstrijski deželni zbor je začel danes z razpravo predloga šolskega odseka, da bi se potom prednašan na vlado in peticij na državni zbor izposlovalo spremenjanje državnega ljudsko-šolskega zakona v smislu, da bi se dolžnost pohajanja v šolo določila mesto na 8 let na 7 let, a bi se ob enem odpravila vsaka olajšava v obiskanju šole, da bi se uvel na deželi poldnevni pouk in razširile in povspesevale poljedelske nadaljevalne šole.

Nezgoda na morju.

LONDON 15. (B.) Glasom vesti, došlo zavarovalnemu zavodu »Lloyds« osvobodili so parnik »Hereynia«, last Hamburg-Amerika linije, ki se je bil vpičil v dno pri Portu Royal (Jamajka), ne da bi bil isti trpel kake škode.

Sprejema zavarovanje slovesnega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod take ugodne pogoje, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generaini zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premičnine prito požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

V najem odda

pogrebno društvo pri Sv. Ivanu (na Verdeli) št. 794 svoje prostore, ki so pripravljeni za gostilno. Oglasiti se je do 8. novembra t. l. pri odboru.

Išče se

za večjo lastno trgovino v Gorici spretne, v lesni trgovini izvežbanega

knjigovodja in korespondenta

ki je več slovenskega, italijanskega in nemškega jezika v govoru in pisavi.

Prosilci srednjih let t. j. od 30 do 40 leta imajo prednost.

Ponudbe pod »Lesna trgovina« na upravo lista »Edinost« v Trstu.

Danes, dne 15. oktobra
odprl sem gostilno

„Alla bella Dalmazia“
v ulici Majolica št. 1.

Točil bom izvrstna dalmatinska vina iz Omišlja črno po 32 nvč.; opolo po 36 nvč.; za družine po 32 nvč.

Kuhinja je vedno na razpolago z vsakovrstnimi jedili.

Za točen obisk priporoča se udani
Josip Kuračić.

Naznanjam slavnemu občinstvu da sem danes prevzel gostilno

„All' antica Pompei“

na trgu Carlo Goldoni 4.
(z vhodom tudi iz ulice Torrente.)

Gostilna je preskrbljena z izvrstnimi belimi in črnimi vini mej temi kraški teran (iz Avberja).

Domača kuhinja je vedno na razpolago. Se nadajam, da me bo slavno občinstvo počastilo s svojim obiskom beležim spoštovanjem

Fran Marinšek
lastnik.

Prodaja manifakturnega blaga

SALARINI

v ulici Ponte della Fabbra št. 2.

in podružnica

„Alla città di Londra“

ulica Poste nuove št. 3. (Brunerjeva hiša)

Izgotovljene obleke za moške, dečke in otroke. Moške obleke od 6.50 do 24 gld.; za dečke od 4 do 12 gld. Jopiči iz snovij od 3 do 8 gld. Hlače iz snovij od 2-4 gld. ravno take iz najfinije volne od 4.50 do 8 gld. Velik izbor finih površnikov v barvah od 8 do 24 gld. Volnene obleke za otroke od 3-12 let od 2.50 do 9 gld.; isti iz platna od 1 do 5 gld. Haveloki (Loden) za moške, dečke in otroke po zelo zmernih cenah. Hlače od moleskina za delavce (iz lastne predilnice v Korminu). Močne srajce lastnega izdelka po 1.20 gld. Zaloga jopičev Orleans, platna, črne in barvanega satena za pisarniško osobe.

Bogat izbor snovij za moške obleke toli namestr koli za naročbe po meri, koje se izvrše v slučaju dotrebe v 24 urah.

Prodaja manifakturnega blaga

Išče se

pridno slovensko deklico, katera je dosegla 14. leto in je dobrega zdravlja. Več se poizve v tiskarni našega lista.

ulica Torre bianca št. 12.

Zlatar DRAGOTIN VEKJET

(C. Vecchiet).

TRST. — Corso štv. 47. — TRST.

Priporoča svojo na novo stvorjeno prodajalnico zlatnine, srebrnine in žepnih ur. — Sprejema vsakovrstne poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur. Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

Rudolf Aleks. Varbinek zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovaru

Borzni trg št. 2. II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnjemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene

ZALOGA USNJA

— TRST — **M. MADRIZ** — TRST —
Piazza Nuova št. 1. Piazza Nuova št. 1.

Velika zaloga vsakovrstnega usnja najboljših tu- in inozemskih tovaru.

Tovarna nadplativ ter vsch predmetov te stroke.

Ugodne cene.

Anton Sancin pok. Frana

TRST. — Ulica Barriera vecchia štv. 11. — TRST.

Priporoča velik izbor:

srajc belih ali barvanih za moške, ovratnikov, zapestnic, kravat zadnje novosti, perkalja, satina, najlepšega in izbranega cefirja ter razno perilo. Veznine in moderci. Snovij iz priste volne in v vseh barvah za obleke za gospe. Blago za delavske hlače in jako znižane cene! izdelki za delavce. Jako znižane cene!

Prodajalnica rokovic in kravat.

A. HUBMAN

TRST Corso štv. 19. TRST.

Rokovice glave, prve vrste za gospe, 2 gumba po gld 1.—

Rokovice 3 gumba po gld 1.20

Rokovice iz švedske ali bele kože za prati, 3 gumba po gld 1.20

Rokovice iz kineške svile po gld —.80

Rokovice iz ponarejene kože, 3 gumba po gld —.50

Rokovice glave za gospe (angleške vrste) po gld 1.30 do 1.40

Rokovice pristne angleške po gld 1.80

Rokovice za častnike gld 1.10, počastnike 70 novč.

Rokovice iz škotske niti od 40—50 novč

Rokovice luknjičaste gld —.50

Rokovice mitous, zadoja novost, od svile 60 novč. od niti 30 novč.

Izbor kravat najnovije mode.

„Ciprija Parizien“ prah za gospe trdike Kielhauser v Gradcu po 10 novč. zavitek.

Pranje in popraviljanje rokavic v 24 urah.

NB. Rokovice se poškušajo ter sprejemajo naročbe po meri.

Urar F. Pertot

Trst ulica delle Poste 3, vogal ul.

Torre bianca Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

Alojzij Svagel

TRST - Ul. Farneto 8. - TRST

priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, najfinije testenine po jako nizkih cenah, na-dajle moko, žito, kavo, sladkon.

Razpošilja blago tudi na deželo bodisi na drobno ali debelo.

Cenike na zahtevo franko.

Pavel Gastwirth

Trst, ulica Madonnina 3.

Zaloga pohištva, popolnih sob.

Dunaj—Trst.

Železno pohištvo, zrcala iz Belgije. — Podobe v izboru in tapetarija. — Ure, šivalni stroji za dom in obrt po najugodnejših cenah.

Tovarna za cementne plošče

ANDREJ STOLFA

Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče uredene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm po K 2.— □ m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -
Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinijega. Najfinije testenine po jako nizkih cenah ter moko, žita, ovso in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno po jako nizki ceni.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica di Torre Bianca št. 8. (prej ulica Carintia) od 9-11 in do 2-4. Telefon štv. 1384.

Assicurazioni generali

V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti požaru, zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1893. gld. 58,071.673-84

Premije za poterjati v naslednjih letih 30,541.700-64

Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1894. 169,929.625-08

Plačana povračila:

a) v letu 1894. 9,737.614-48

b) od začetka društva do 31. decembra 1894. 292,401.706-51

Letni računi, izhaz dosedaj plačanih odškodovanj tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natančno pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva Via della Stazione št. 88/81 v lastnej hiši.

Dve hiši na prodaj

z nekoliko zemljišča v blizini mesta več pov 6 upravnistvo »EDINOSTI«.

Mnogo denarja!

do 1000 kron na mesec zamorejo častno zaslužiti osebe vsakega stanu, (tudi kot postranski zaslužek).

Natančneje pod »Reell 107« na Annoncea - Abthe lung des MERCUR, Stuttgart, Bergstr.

FILIJALKA

BANKA UNION

V TRSTU

se peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter se obrestuje:

Vrednostne papirje:

po 2 1/4% takoj

„ 3% na 6 mesecev

„ 3 1/2% na 1 leto

Napoleone:

po 2 1/4% na 6 mesecev

„ 2 1/2% na 1 leto

b) Za giro-conto daje 2 1/4% do vsakega zneske izplačuje se do 40.000 K a cheque; za večje zneske treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajejo v posebni uložni knjižici.

c) Zaračuna se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si bodi uradnih ur.

d) Sprejema za svoje conto-correntiste inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

e) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

f) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne papirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti primerni proviziji.

Prodaja manifakturnega blaga

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital
K 1,000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promet izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Bor-na naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čeki in nakaznicami.